

DR. MICHAEL KUYUCU

michael@michaelshow.net

Bir tavernalar kralı ve tavernaların tarihi

Taverna kavramı ve müziğinin popüler kültürde önemli bir rolü vardır. Yunanca'dan gelen bir kelime olup, Yunan müziğinin ve Yunan eğlence türünün ülkemize gelişi ile Türkiye'de de var olmuştur.

Yunanistan'a gittiğinizde sokaklarda küçük, orta ve büyük çapta kurgulanmış yemek ve eğlence mekanlarını yani tavernaları görebilirsiniz. Yunanistan'da biraz da sosyal devlet olgusunun da avantajı ile her bütçeye uygun vatandaşa seslenen tavernalar görebilirsiniz. Bazen 50-60 kişilik bir küçük dükkan, bazen bin yada iki bin kişilik büyük mekanlar...Hepsinin ortak öznesinde eğlence ve taverna kültürü yer alır.

Türkiye'de tavernalar yetmişli yıllarda popüler olmaya başladı diyebiliriz, ekonomik yapılarının gelişiminde daha çok tek partili rejimden çok partili rejime geçtikten sonra, parayı bulan sonradan görmelerin yarattığı ekonomik sirkülasyon etki etmiştir.Yetmişlerde daha çok Rum tavernaları revaçta iken seksenlerde tavernalara Türk usulü piyanist şantörlerin yarattığı tavernalar da eklendi.

Yetmişlerin taverna kültürünün en önemli simalarından biri Yorgos Vapuridis ve Hayko gibi isimler oldu. Dönemin en popüler müzik dergisi HEY tavernaları " Tavernaya gelenler, birbirleriyle müzikle ve sahneye çıkan sanatçıyla içi içedir.Yemeğiyle, içkisiyle, coşkusuyla geceler bir başka güzellikle yaşanır..." sözleriyle betimlemiştir.

Gazino kültürünün yanında var olan, popüler olan taverna kültürü seksenli yıllarda yerini Tarabya ve yakınlarında sahne alınan tek kişilik orkestralara yani piyanist şantörlere bıraktı. Seksenlerde teknolojinin gelişmesi ile beraber piyasa sunulan ritim boxlı orklar sayesinde tek kişilik orkestralar ortaya çıkmış ve bu tek kişilik orkestralardan tek kişilik tavernalar ortaya çıkmıştır. Türkiye'de bu türün en önemli ismi Ferdi Özbeğen ile Ümit Besen olmuştur. Geri kalan isimler ise bu isimlerin taklitlerinden öte bir başarı yakalayamasa da iyi para kazanmıştır. Ferdi Özbeğen sahnelerde belki tek kişilik orkestra gibi şarkı söyler kendi orgunu kendisi çalardı ama albümlerinde her zaman Osman İşmen'in senfonik orkestralarını kullanır zengin alt yapı, kaliteli albümlere imza atardı. Diğer tavernacılar ise öyle değildi, tek bir orgla hazırlanan basit albümler kasetçilerde, el tezgahlarında peynir ekmek gibi satardı. Bu dönemde kayda değer işler yapan tavernacılar Cengiz Kurtoğlu, Arif Susam gibi isimler oldu.

Doksanlı yıllara girdiğimizde Taverna kültüründe yine Yunan müziğinin etkisini gördük, özellikle Fedon'un popüler olması ve yayınladığı albümlerde milyona varan tirajlar elde etmesi ile beraber tek kişilik şantörler yavaş yavaş popülerliklerini yitirmeye başladı.

İki binlerin başında tavernalar yerini Etiler'de yaşanan neo - liberalizmin zenginlerinin yarattığı eğlencelere bıraktı. Eşcinsel kılıklı sanatçılar şarkı söylemeye ve show yapmaya başladı. Bence işin trajik yönü eşcinsel olmadığı halde bu tarz imajlar kullanan sanatçıların da piyasada var olmasıydı.Yani sırf bu tutuyor gibi delikanlı adam nonoşluk yapıp sahnede şarkı söylüyordu. İki binli yılların Etiler eğlenceleri televole kültürü ile birleşince ortaya sosyolojik olarak incelenmesi gereken bozuk psikolojisi olan bir eğlence kültürü çıktı.On yıl kadar süren bu süreçten sonra nonoşlar da popülaritelerini kaybetti ve toplum Kurtlar

Vadisi ile beraber delikanlılığını anımsayarak artık onlara prim vermeye başladı.

İki bin onlu yıllara girerken ise popüler kültür eğlencelerinde boy gösteren dj'lerin gürültülü eller havaya müziğini duymaya başladık. Radyo dj'lerinin bir ayda kazandığını bir gecede kazanan bu dj'lere bir de aranjörler eklendi. Dikkat edin şimdi bir elinde kulaklık diğer elinde de sözde turntable (pikap) olan stretch atan garip tipler eğlendiriyor gençleri.

Rum tavernaları belki bu süreçte inişli çıkışlı bir dönem yaşadı ancak şu nu da söylemek gerekir ki tavernalar hiçbir zaman ölmedi, bu müzik ve eğlence türü popüler kültür içinde dalgalana dalgana günümüze kadar geldi.

Bu kırk küsur yıllık süreçte değişen eğlence türlerinin hiç birinin sevmedim, hepsi bana sanal ve aptalca geldi.Bu eğlenceler bana göre

bir zengin zümrenin deşarjından başka hiçbir şeyi olmadı.Liberal ekonominin pompalandığı eğlence ve tüketim alışkanlıklarının yansımalarından başka hiçbir şey değildi bunlar.. Hele seksen sonrasını hiç kaile bile almam, saçma sapan adamların para kazandığı boş eğlence tuzakları oldu

bunlar.... Ancak yine de bu süreç içinde kaliteli işlere imza atan ve sahnenin tozunu yutarak işini hakkı ile yapan birkaç isim de oldu. Bunların en başında Ermeni asıllı Türk vatandaş HAYKO yer aldı. Gayri Müslim olmanın zorluklarından yılmadan sadece işini yapan bu yetenekli adam geçtiğimiz günlerde oğlu Alex

ve Ossi müzik tarafından bir best of albümle ödüllendirildi.

Açık söyleyeyim Hayko'nun "Tavernalar Kralı / En iyileriyle" adlı albümü elime geçtiğinde epey bir şaşırdım.Çünkü ben Hayko'nun bu kadar çok sayıda plak ürettiğini bilmiyordum. Meğer adam sadece eğlenirmekle kalmamış aynı zamanda plak yapmanın günümüze göre daha zor olduğu koşullarda 45'lik plaklar da hazırlamış. Ossi müzik tarafından yayınlanan albümünde 20 şarkısına yer verilen Hayko 1973 ile 1976 yılları arasında yayınlanan şarkılarına yer verilmiş. Şarkıları dinlerken

canlı orkestra ile hazırlanan ve müzikal anlamda hiçte kötü olmayan şarkılara rastladım. Bunlardan bir tanesi Hayko'nun sözlerini Çiğdem Talu tarafından yazılan "Sor Bana" adlı şarkısı. Bu şarkı aynı zamanda Hayko'nun TRT ekranları ile buluşmasına da katkıda bulunmuştu.

Fotoğraf albümü ve kitapçığı ile incelerken her haliyle özenle yaratıldığı belli olan albümde yer alan meşhur İbrani şarkısı "Havva Nagila", ve ermeni müziğini takip edenlerin çok iyi bildiği "Karune Karun" adlı şarkıyı da dinleyecekler. Bir dönemler altında Kayahan ile Tülay Özer'in sahne aldığı Çubuklu Pallet 'in kadrosunda assolist olarak sahneye çıkan Hayko cidden Tavernaların tozunu yutmuş bir müzisyen olarak tarihe geçti. Yayınlanan bu albüm ise bunun en somut örneği.

Şimdilerde Hayko'nun oğlu Alex'te müzikle uğraşiyor, ama o Taverna müziğinden çok pop müziğine yönelerek üç albüm hazırladı. 2006 yılında yayınladığı ilk albümü "Çok Zor" ile müziğe profesyonel anlamda geçiş yaptı ve mesleği babadan devraldı.Tabii ki değişen konjektür onu pop müziğine yönlendirdi, dilerim Alex babasının oğlu olur ve güzel başarılarla imza atar. Dilerim Tavernalar sonradan görme zamparaların eğlence mekanı olmaktan çıkar ve Yunanistan'daki gibi halkın da gidebildiği mecralar olur.. Ve dilerim Hayko gibi sahne tozunu yutarak yövmiyelerini taştan çıkartan sanatçılar her zaman ayakta kalır.

